

۱۴۰۷/۱۲/۱۴

درام انتقادی

مبانی و معیارها

دکتر امیر غفران

کانونه کتاب

ناشر: کانونه کتاب

عنوان کتاب: درام انتقادی؛ مبانی و معیارها

نویسنده: مارال اصغریان

طراح جلد: حمید قدسی

صفحه آرا: زهرا حسینی

سال چاپ: ۱۳۹۵

نوبت چاپ: یکم

شمارگان: ۱۵۰ نسخه

چاپ و صحافی: قشقایی

قیمت: ۲۹۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۱۷۲-۱۶-۴

ناشر: کارنامه کتاب - تلفن: ۰۲۱-۶۶۵۶۹۳۲۹

آدرس: www.karnamehketab.com

سهمه: حق برای ناشر محفوظ است.

سرشناسه	اصغریان، مارال
عنوان و نام پدیدآور	درام انتقادی؛ مبانی و معیارها - مارال اصغریان
مشخصات نشر	تهران: کارنامه کتاب، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	۲۹۷ ص: جدول، نمودار
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۸۱۷۲-۱۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص ۲۹۳-۲۹۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	کتابنامه - تصحیح انتقادی
موضوع	نمایشنامه‌پردازی
موضوع	تفکر انتقادی
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۵ ۶۵۵/الف-۶۵۲ PN
رده‌بندی دیویی	۸۰۹/۳
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۰۸۴۷۹

فهرست مطالب

۵	 مقدمه
۷	 فصل اول: کلیات پژوهشی طرح
۷	 ۱.۱- تعریف مسأله یا فرضیه
۸	 ۲.۱- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش
۹	 ۳.۱- اهداف پژوهش
۱۰	 ۴.۱- روش‌شناسی پژوهش
۱۰	 ۱.۴.۱- روش اجرایی طرح
۱۱	 ۲.۴.۱- محدوده پژوهش
۱۲	 ۳.۴.۱- ابزار پژوهش
۱۵	 ۴.۴.۱- ابزار گردآوری اطلاعات، داده‌ها و بررسی روایی و پایایی آن‌ها
۱۷	 فصل دوم: مطالعات نظری
۱۷	 ۱.۲- تفکر انتقادی
۱۷	 ۱.۱.۲- تاریخ تفکر انتقادی
۲۴	 ۲.۱.۲- معنا و مفهوم تفکر انتقادی
۲۶	 ۱.۲.۱.۲- تعاریف نظریه‌های مبتنی بر فلسفه
۳۲	 ۲.۲.۱.۲- تعاریف نظریه‌های مبتنی بر روانشناسی
۳۴	 ۳.۲.۱.۲- ترکیب نظریات فلاسفه و روانشناسان
۳۵	 ۳.۱.۲- اهمیت تفکر انتقادی
۳۶	 ۴.۱.۲- آموزش تفکر انتقادی
۳۸	 ۲.۲- تفکر انتقادی از منظر ریچارد پل
۳۸	 ۱.۲.۲- تعریف تفکر انتقادی از دیدگاه ریچارد پل
۴۱	 ۲.۲.۲- مؤلفه‌های تفکر انتقادی و خصوصیات متفکران انتقادی از منظر ریچارد پل
۴۷	 فصل سوم: درام، تربیت انتقادی
۴۷	 ۱.۳- درام و آموزش انتقادی
۵۱	 ۲.۳- درام بستری برای تفکر
۵۲	 ۱.۳.۳- درام و تفکر انتقادی
۵۵	 ۲.۳.۳- روایت به مثابه ابزاری برای تفکر
۶۰	 ۳.۲.۳- ساخت‌مایه‌های دراماتیک در ارتباط با مؤلفه‌های تفکر انتقادی

۸۷	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۸۷	۱.۴- تطبیق ساخت‌مایه‌های دراماتیک با استانداردها و مؤلفه‌های تفکر انتقادی
۸۸	۱.۱.۴- مرگ یزدگرد
۱۰۹	۲.۱.۴- یک دقیقه سکوت
۱۴۹	۳.۱.۴- خواب در فتنان خالی
۱۶۹	۴.۱.۴- پیچ‌بچه‌های پشت خط نبرد
۱۸۱	۵.۱.۴- پلکان
۱۹۴	۶.۱.۴- پنج‌نامه کلات
۲۱۲	۷.۱.۴- ساح
۲۲۵	۸.۱.۴- جی در صبح نمناک
۲۳۸	۹.۱.۴- هی مرد ده گردن
۲۵۲	۱۰.۱.۴- نیلوفر آبی
۲۶۴	۲.۴- تحلیل یافته‌ها
۲۷۵	۱.۲.۴- ساخت‌مایه‌ها
۲۸۵	۲.۲.۴- مؤلفه‌های تفکر انتقادی
۲۸۷	نتیجه‌گیری
۲۹۱	فهرست منابع

مقدمه

از زمان مطرح شدن نخستین نظریه‌های نمایشی تا به امروز، درام همواره علاوه بر سرگرم ساختن و لذت بخشیدن به مخاطبان خود به طرق مختلف کاربردهای تعلیمی - تربیتی نیز داشته و سبب اعتلا و رشد اندیشه و تفکر در آن‌ها گشته است. هرچند که بسیاری از هنرمندان و مخاطبان تئاتری استفاده از واژه "تعلیم و تربیت" و آموزش را برای درام و اساساً هر اثر هنری چندان مناسب نمی‌دانند و بر این باورند که هنر این نفعه زیبایی است و برای لذت بردن و نه آموزش. اما به باور نگارنده، ماهیت زیبایی، کنش خوانش متن، ارزش هنری، تفسیر، تخیل، روایت و بازنمایی، آموزش محوری؛ همگی وجوه زیبایی‌شناسانه اثر هنری هستند و نه امری بیرونی که بر ذات زیبایی ساختن هنر تحمیل شده‌اند. لذا بهتر است پس از توجه به زیبایی و لذت بخشی يك اثر هنری در اندیشه بهره بردن از آن در عرصه‌های ارزشمند دیگری نیز باشیم.

یکی از مهم‌ترین کارکردهای درام در وجه آموزشی آن، توانا ساختن انسان‌ها به روش‌های درست اندیشیدن و ایجاد انگیزه پرسشگری است و از این طریق توانسته قدم‌های بسیار مثبتی در رشد آگاهی، جمع بردارد. انگیزه پرسشگری و روش‌های درست‌اندیشی، هر دو از شاخصه‌های مهم تفکر انتقادی هستند، لذا می‌توان نتیجه گرفت؛ به واقع آن‌چه درام در این مسیر می‌سازد؛ شکل‌گیری و پرورش تفکر انتقادی در مخاطبان خویش است. در این پژوهش، نگارنده در تلاش است که با تکیه بر وجه زیبایی‌شناسانه و سرگرم‌کننده تئاتر از این هنر به عنوان امکانی برای اصلاح و تغییر رفتارهای فردی و اجتماعی و نیز رشد اندیشه مخاطبان، بهره جوید و همچنین، چگونگی ارتباط میان درام و تأثیر آن بر شکل‌گیری و رشد شاخصه‌های تفکر انتقادی را به شیوه‌ای عینی و عملی نشان دهد. به همین منظور، پس از شناسایی عناصر دراماتیک و استانداردهای تفکر انتقادی به تطبیق و بررسی هریک از این عناصر با استانداردهای تفکر انتقادی پرداخته می‌شود و ارتباط دو سویه آن‌ها مورد مطالعه قرار می‌گیرد؛ تا نیرو و توان هر اثر نمایشی در انتقال و پرورش تفکر انتقادی مورد ارزیابی قرار گیرد.

از جمله دلایلی که سبب شد این پژوهش به ارزیابی رابطه درام و تفکر انتقادی بپردازد؛ این بود که بسیاری از صاحب‌نظران، درام را محفل مناسبی برای برقراری تعاملات فرهنگی و مناسبات فکری، ملموس‌ترین قالب برای طرح مضامین فلسفی و

عقیدتی می‌دانند؛ بنابراین بر آن شدیم تا ببینیم که ادبیات نمایشی ایران تا چه اندازه در وصول به این رسالت موفق بوده است. همچنین این‌گونه خوانش متن ادبی، از آن رو که از نظریات شخصی و حب و بغض دوری می‌کند و پایه‌هایش را بر استدلال‌های منطقی بنا می‌نهد، نه تنها در اصلاح ارتقاء سطح آثار ادبی نقش مثبت ایفا می‌کند بلکه سبب تقویت و نظم بیشتر در دانش نقد خواهد شد. این‌گونه نگرش به متن دراماتیک می‌تواند، مخاطبان خود را به سوی شناخت بیشتر، طرح پرسش‌های فلسفی، تفکر منطقی، حل مسأله، اعتماد به نفس و استقلال هدایت کند و موجب رشد جامعه‌ای پویا شود.

www.ketab.ir